

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Zorg, Ouderen, Jeugdzorg
Ronald Buijt

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Karin Noordanus
Telefoon: 06-57878943
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2402-3420 - 24bo003250

Onderwerp: Interbestuurlijk toezicht gesloten
jeugdhulp

Datum: 15 februari 2024

Aan de commissie
Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport

Geachte commissieleden,

In deze brief informeer ik u over de stand van zaken ten aanzien van gesloten jeugdhulp, ook wel JeugdhulpPlus genoemd. Op 26 januari 2023 heb ik u een brief gestuurd over het Interbestuurlijk toezicht gesloten jeugdhulp (met als kenmerk M2301-6813). Ik stelde u toen op de hoogte van de zorgelijke financiële situatie van de jeugdhulpaanbieders iHUB en Schakenbosch die gecontracteerd zijn door de GRJR voor gesloten jeugdhulp. Om de zorgcontinuïteit van kinderen te borgen voor deze cruciale zorg heeft staatssecretaris Van Ooijen de gemeenten in ons landsdeel Zuidwest (de provincie Zuid-Holland) onder Interbestuurlijk toezicht gesteld. In 2023 heb ik flinke stappen gezet om de zorgcontinuïteit te garanderen voor onze kinderen, maar ook om de zorg te verbeteren.

Stand van zaken bij jeugdhulpaanbieders gesloten jeugdhulp

In 2022 ontstonden bij de Jeugdautoriteit zorgen over de gesloten jeugdhulp, waardoor ze besloot het 'Draaiboek Continuïteit jeugdhulp' in werking te laten treden voor iHUB en Schakenbosch. Accounthoudende regio's of gemeenten hebben volgens het Draaiboek bij trede 4 een regierol in het opstellen van een continuïteitsplan van een zorgaanbieder. Voor Schakenbosch was de accounthoudende gemeente Den Haag aan zet en voor iHUB de GRJR, omdat gemeenten het mandaat bij de GRJR hebben belegd. In het najaar van 2023 hebben beide zorgaanbieders een concept continuïteitsplan opgeleverd, dat ervoor moet zorgen dat de instellingen deze cruciale jeugdhulp kunnen blijven leveren.

Bij Schakenbosch is in 2023 de financiële situatie gestabiliseerd. In overleg met de GRJR en de andere jeugdhulpregio's heeft de gemeente Den Haag een brief gestuurd aan Schakenbosch, waarin bevestigd wordt dat er sprake is van een duurzaam rendabele situatie. Er zijn tevens afspraken gemaakt over een bijdrage in de frictiekosten van 2022 en 2023. Op dit moment wordt overleg gevoerd met de Jeugdautoriteit over het afschalen van Schakenbosch op de escalatieladder van het Draaiboek.

Voor iHUB ligt de situatie anders. iHUB heeft in 2023 niet alleen een continuïteitsplan voor de residentiële zorg opgeleverd, maar ook een herstelplan voor de andere zorgonderdelen. Daarnaast omvat het plan zorgonderdelen die zich buiten ons landsdeel bevinden. Beoordeling van het plan is daarmee complex. In 2023 is door iHUB geen beroep gedaan

op financiële steun van de GRJR, maar er blijven zorgen over de bedrijfsvoering van iHUB. Als voorzitter van de GRJR werk ik in 2024 samen met iHUB toe naar een duurzaam financieel gezonde organisatie met een dienstverlening die aansluit bij de veranderde wensen en inzichten.

In het voorjaar van 2023 is de eerste update van het Bovenregionaal Plan gesloten jeugdhulp vastgesteld. Ik kom daar later in de brief op terug. Het continuïteitsplan van iHUB voldoet nog niet helemaal aan de ambities van dat plan. Samen met iHUB wordt momenteel gewerkt aan een concretere uitwerking van de opgaven binnen de kaders van het Bovenregionaal plan.

Bovenregionaal plan gesloten jeugdhulp geactualiseerd
Rotterdam heeft in 2021 als coördinerende gemeente voor het landsdeel een bovenregionaal plan gesloten jeugdhulp opgesteld. VNG en het ministerie van VWS hebben in december 2022 aan de coördinerende gemeenten in Nederland gevraagd om hun bovenregionaal plan gesloten jeugdhulp te actualiseren. Rotterdam heeft dit plan voor het landsdeel opgesteld en afgestemd met de vijf jeugdhulpregio's en de jeugdhulpaanbieders en Gecertificeerde Instellingen. Op 9 maart 2023 is de actualisatie van het bovenregionale plan door het landsdeel goedgekeurd in de bovenregionale stuurgroep.

Vanuit het ministerie van VWS is de opdracht gegeven aan coördinerend gemeente Rotterdam om elk half jaar het plan te actualiseren. Op 21 november 2023 is de tweede actualisatie door de bovenregionale stuurgroep vastgesteld. In het AB van de GRJR zijn beide actualisaties eveneens bekrachtigd.

Zorgvuldige transformatie

In het bovenregionale plan wordt toegewerkt naar een verdere afbouw van het aantal gesloten bedden¹ tot 2028 waarbij Schakenbosch is aangewezen als locatie in het landsdeel voor gesloten jeugdhulp. Het is nodig om de komende jaren met iHUB te werken aan een zorgvuldige en gecontroleerde af- en ombouw van hun locaties, zodat de zorg aan onze kinderen gegarandeerd is. Om te kunnen afbouwen werken we aan de ontwikkeling van alternatieven met aanbieders en verwijzers in het regionale zorglandschap. Onderwijs is belangrijk voor het perspectief van alle jeugdigen. Van het ministerie van OCW hebben de samenwerkingsverbanden passend onderwijs een subsidie ontvangen voor inclusief onderwijs aan deze complexe doelgroep. Samen met wethouder Kasmi (onderwijs) werk ik aan dit perspectief.

Wijziging van de Jeugdwet

Per 1 januari 2024 is de Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp in werking getreden. Met deze wet worden de rechten van kinderen die in een instelling voor gesloten jeugdhulp verblijven, duidelijk vastgelegd. Om het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen terug te dringen, worden hier strenge voorwaarden aan verbonden. Het uitgangspunt is 'nee, tenzij'. Insluiten in een afzonderlijke ruimte moet zo kort mogelijk, mag niet meer onder de 12 jaar en alleen in geval van een noodsituatie. Met de zorgaanbieders ben ik in gesprek hoe zij uitvoering geven van de wetswijziging en wat de implicaties zijn voor de doelgroep die een vorm van insluiting nodig heeft zoals jongeren met een hoog forensisch profiel. Ik zal de commissie hierover informeren als ik hierover concrete voorstellen heb.

¹ Het betreft een maximale capaciteit van 135 gesloten bedden per 2026 om vervolgens verder af te bouwen naar maximaal 54 gesloten bedden per 2028.

Specifieke Uitkering van het ministerie van VWS

In het financieel kader van de Hervormingsagenda zijn afspraken gemaakt over de financiële gevolgen van de transformatie. Het rijk stelt aanvullend middelen beschikbaar aan gemeenten ter dekking van de frictiekosten van gesloten jeugdhulp. Er is landelijk een totaalbedrag van € 295 mln. gereserveerd voor een regeling. Met een specifieke uitkering (SPUK) wil VWS garanderen dat de middelen specifiek uitgegeven worden aan de transformatie gesloten jeugdzorg. Daarnaast biedt de SPUK voor VWS de mogelijkheid voor landelijke regie via bestuurlijke afspraken met als doel de continuïteit van zorg borgen en de gemeenten en instellingen in staat stellen om de transformatie daadwerkelijk te maken.

Ik heb met staatssecretaris Van Ooijen meermaals gesproken over landelijke regie, omdat de afbouw van gesloten jeugdhulp dermate hard gaat dat passende zorg voor deze doelgroep niet altijd beschikbaar is of tegen forse kosten. Deze kostenstijging past in een landelijke trend, maar de grens is bereikt van wat maatschappelijk verantwoord is. Ik dring bij de landelijk politiek aan op een structurele oplossing voor de meerkosten die ontstaan door deze beweging. Ook moet het afbouwtempo passen bij de opbouw van doelmatige alternatieven. Mijn inzet is niet de volledige afbouw van de gesloten jeugdzorg, maar passende zorg voor deze kwetsbare kinderen. Met de andere jeugdhulpregio's in het landsdeel heb ik afgesproken dat de uitwerking van de plannen van iHUB moet passen binnen de financiële kaders van de SPUK.

Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

Sinds eind 2022 staan de gemeenten in het landsdeel onder Interbestuurlijk Toezicht. Samen met de wethouder Bredemeijer (jeugd) van Den Haag heb ik inmiddels al verschillende gesprekken gevoerd met de staatssecretaris, de Jeugdautoriteit en de bestuurders van iHUB en Schakenbosch. In het laatste gesprek van 18 januari jl. heeft de staatssecretaris geconstateerd dat er grote stappen gezet zijn om de zorgcontinuïteit te borgen. Hij erkent dat gemeenten afhankelijk zijn van de SPUK voor het oplossen van de financiële problemen van de zorgaanbieders. De verwachting is uitgesproken dat er na publicatie van de SPUK overgegaan kan worden tot afschalen van het Interbestuurlijk Toezicht. Voor de zomervakantie wordt hiervoor een gesprek gepland.

Tenslotte

Het afgelopen jaar is hard gewerkt om de zorg voor deze specifieke groep jeugdigen te borgen en stappen te zetten in de doorontwikkeling van de gesloten jeugdhulp. De financiële ontwikkeling van de specialistische jeugdhulp maakt dat ik blij ben met de middelen die voortvloeien uit de SPUK, maar ook dat ik nauwlettend waak voor de impact op het regionale zorglandschap. Als er relevante ontwikkelingen zijn met betrekking tot het Interbestuurlijk Toezicht dan informeer ik u daarover.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Ronald Buijt
Wethouder Zorg, Ouderen, Jeugdzorg